

Uluslar Arası Hukuk ①

Uluslar arası toplumda faaliyet gösteren birimler arasındaki ilişkileri etkileyen öğelerin başlıcaları şunlardır;

- güç
- ahlak
- siyaset
- hukuk

Uluslar arası düzeyde faaliyet gösteren kişilerin arasındaki ilişkileri düzenleyen hukuk kuralları günümüzde başlıca 3 biçimde ortaya çıkmıştır.

1- Ulusal hukuk, ^{national law} iç hukuk ya da bir devletin hukuku {anayasa, yasalar, vb.}

2- Ulus-üstü {supranational} → tek tarafı olarak konulan kurallar "Avrupa Toplulukları Hukuku"

3- Esitlik ilkesi içerisinde birlikte oluşturulan kurallar. Bunlar uluslar arası hukuku oluşturmaktadır.

Uluslar Arası Hukukun Tanımı (2)

Uluslar arası hukuk, devletlere, uluslararası örgütlere, devlet niteliği kazanmış örgütlenmiş topluluklara ve uluslararası toplumun bütününe genel çıkarlarını ya da paylaştığı değerleri ilgilendiren bireylere ilişkin durumlarda doğrudan bireylere yönelik kuralları kapsamaktadır.

Uluslararası Hukukun Hukuk Niteliği

→ Bir hukuk düzeninin özelliği

Kuralları

Yaptırım

→ Yönetim

Otorite

İnanç - itaat

→ Elestiri

Yargı (zorunlu değil)

Yürütme (zorlayarak bir şey yok)

(Bm?)

1

3

Sonuç olarak, uluslararası hukuk, gerek uygulanması zorunlu kurallar içermesi, gerek bunların uygulanmasının sağlanması açısından bir hukuk düzeni niteliği taşıır.

Son yıllarda ortaya çıkan bazı eleştiriler;

- Hukuksal Gerçekçilik (legal realism)
- Biçimselcilik (Formalism)
- Karar verme süreci (Process)
- Eleştirel hukuk Çalışmaları (Critical legal studies)

Uluslararası Hukukun Öteki Hukuk -
Düzenlerinden Farkları

1-) İa Hukuktan Farkları

2-) AB Hukukundan Farkı

- AB; ulusöste
- UH; uluslararası

(u)

- Birincisi, uluslararası hukuk düzeyinde kuralların devletlerce ve sınırlı olarak da uluslararası örgütlerce birlikte oluşturulmasına karşılık, AB hukuku düzeyinde kurucu anlaşmalar yanında kuralların AB organlarıca koyulması olmaktadır.
- ikincisi, uluslararası hukukta kuralların ilke olarak devlet ya da uluslararası örgütlere bağlanmasına karşılık, AB hukuk düzeyinde bireylerin ve iç hukuk kişilerinin doğrudan bu kurallara bağlanmasındır.
- Üçüncüsü, uluslararası hukukta genel bir zorunlu yargı mekanizması yokken, AB hukuk düzeyinde Avrupa Birliği Adalatı'nın varlığıdır.

Uluslararası Hukukun Dayanağı

a.) Doğal Hukuk Görüşü

Doğanın bir düzenini olduğu ve bunun bireylerin ve devletin iradesi dışında, bir takım kuralları kaçınılmaz kıldığı varsayımıdır.

eleştiriler

→ Objectiflik sorunu

→ Değişebilirlik sorunu

b.) İradeci Görüş (Devlet iradesi)

i.) Kendi Kendini Sınırlama Kuralı

ii.) Bileşik İrade Kuralı

c.) Objektivist Görüş

Uluslararası hukukun dayanağı her türlü iradenin dışındadır.

i.) Normcu Kuralı

* Pacta sunt Servanda (Ahde vefa) ilkesi → Kelsen

* A. Verdross Ahde vefa ilkesini Kelsen'den farklı, ahlak ve adaletle dayandırmıştır.

(6)

iii.) Toplumbilimsel Kuram

* Leon Duquitin Toplumsal dayanışma Kuramından esinlenilmiştir

Toplumsal dayanışmanın gerçekleşmesi ve süregitmesi de 2 şekilde olmaktadır;

1.) berrakle yoluyla dayanışma

2.) isbölümü yoluyla dayanışma

Eleştiri

Toplumsal dayanışmanın hukuk kurallarının oluşmasını otomatik biçimde sağladığı görüşüne ilişkin olarak yapılmaktadır

c.) Genel Değerlendirme

Günümüzde yukarıdaki görüşler tek tek ele alınıp eleştirildikten sonra uluslararası hukukun dayanışmanın hukuk dışı bir sorun olduğunu ve hukuksal verilerle karşılanmayacağı kabul edilir. Uygulamada hukukun toplumsal gereksinimlere cevap vermesi gerektiği kabul edilip, bunun ancak hukuk disiplininin gereğesi içinde gerçekleşmesi durumunda hukuksal olarak geçerli olacağı vurgulanmaktadır.

8

7

I. ULUSLARARASI HUKUK VE İÇ HUKUK İLİŞKİLERİ

A.) KURAMSAL GÖRÜŞ

1.) İkici (Dualist) Görüş

2.) Tekci (Moniste) Görüş

i.) Gierkeci (Realiste) Okul Görüşü

- Toplum bilimci kuramın savunucusu tarafından getirilmiştir. Toplumsal dayanışma insan doğasında var olduğundan iki hukuk düzeyinin sürekli çatışması olasılığı yoktur.

ii.) Normcu (Normativiste) Okul Görüşü

Kelsen'e göre 2 hukuk düzeyinde temelde Ahde ve fa ilkesine dayanır. Böyle olunca iç hukuk uluslar arası hukuka tabidir.

Uluslararası Hukuk ve Türk Hukuku

Anayasanın 15, 16, 42, 90 ve 92. maddelerinden kimi sınırlı konulara ilişkin olarak uluslararası hukuk kurallarının Türk Hukuk düzeyinde doğrudan hüküm doğuracağı ortaya çıkmıştır.

8

Anayasa

m:15 İktidarı holinde temel hak ve özgürlüklerin " milletler arası hukuktan doğan yük. ihlâl etmeme" kaydıyla " sınırlandırılacağı" m:16 yabancılar için " milletler arası hukuka uygun olarak sınırlandırılabilir"

m:42 Türkiye dışında hiçbir dil anadil olarak okutulmayacağı yalnızca " milletler arası anlaşma hükümleri" şeklindedir.

m:90 temel hak ve özgürlüklere ilişkin yasa aatışmalarında bazı anlaşmaların iç hukukumuzdan üstün tutulacağı.

m:92 Savaş hali ilanı ve Türkiye'ye yabancı asker kabul etme TBMM yetkili. Bu yetkiyi milletlerarası hukukun mesru saydığı hallerde kullanmaya meclisi davet etmiş.

9

Uluslararası Hukuk ve AB Hukuku İlişkileri

AB

1951 - Kömür-Çelik Topluluğu (Paris)

1957 - AET (Roma)

1992 - 93 - Maastricht (AB)

Amsterdam - Nice - Lisbon (Gelişme)

1950 Roma ECHR

Uluslararası Hukukun Tərəflərə Göre Bağlayıcılığı
Sorunu

Uluslararası hukuk kurallının her birini her bir devlet, topluluk yada örgüt için uygulanabilirliği ayrı ayrı araştırılması gerekmektedir.